

**Қауіп қатерді бағалау әдістемесі
негізінде өмір сүру орта сапасын
басқарудағы тәсілдірді үйлестіру
сұрағына**

**К.м.н., доцент Досмухаметов
А.Т.**

Критический анализ предложений

- ҚР отандық гигиеналық нормалау мен санитарлық-эпидемиологиялық бақылаудың негізгі тірегінің бекітуі болып : **«осындай болу керек»**.
- Тіршілік ету ортасының сапасын бағалау дәстүрлі түрде жүзеге асырылады, яғни «сәйкес келеді» немесе «сәйкес келмейді» санитарлық-эпидемиологиялық нормативтер (ПДК, ОБУВ и др.) негізінде салыстырып негізделеді.
- Осылайша (ПДК) норматив деңгейінде қауіптілік нөлге тең- яғни **абсолютті қауіпсіз**, осылайша априори негізі (постулаты) қабылданады

Критический анализ предложений

(продолжение)

- Қазіргі таңда әлем, нөлдік қатер түсінігінен (абсолютті қауіпсіз) бас тартып, қабылдарлық (жіберілетін) тұжырымдамаға көшті, бұның мәні – қауіпсіздікке ұмтылудан және қазіргі уақыт кезеңінде қоғамның қабылдауынан тұрады

Қабылдарлық қауіп-қатер деңгейі -

- Тұрғындардың күнделікті өміріндегі жұмыстарында бар, қауіп қатермен салыстырғанда аз, тәуелсіз деп бағаланатын, төмендету бойынша қосымша шараларды талап етпейтін, қолайсыз әсердің даму қауіптілігінің деңгейі.

Тұрғындардың денсаулығына қауіп қатерді бағалау деп?

- Денсаулыққа қауіп қатерді бағалау – өмір сүру ортасындағы факторлардың әсерінен туындайтын, адам денсаулығына қолайсыз әсерлердің ауыртпалық дәрежесі мен даму мүмкіншілігін анықтайтын үрдіс. Тұрғындар арасында өлімшілдік пен сырқаттанушылықтың қосымша жағдайын шақыратын қоршаған ортадағы **басты қауіп-қатер факторларын** анықтауды айтамыз

АҚШ пен Еуроодақ елдерінде

- Еуроодақ елдерінде тұрғындар денсаулығына қауіп-қатерді бағалау сұрақтары ЕО Комиссия Директивасында қарастырылады.
- АҚШ-тың химиялық заттарды өндіруші орындарының міндетіне АҚШ-тың қоршаған ортаны бақылау Агенттігіне тұрғындар денсаулығына қауіп-қатер туралы **анықтама беру жатады**. (Clean Air Act 42 U.S.C. § 7409(b)(1)).

Ресей еліндегі сұрақтың жағдайы

- Тұрғындардың денсаулығын қорғау мен өмір сүру сапасын тиімді басқару үшін Роспотребнадзор жұмысына қауіп-қатерді бағалау әдістемесін енгізу қабылданды, 1997 года Постановление Глав. гос. сан.врача.
- Тұрғындардың санитарлық-эпидемиологиялық әл-ауқаты мен тұтынушылардың құқықтарын қорғау саласында тұрғындар денсаулығына **МОР** қолдану келесі шараларды жүзеге асыруда маңызды орын алды:

1. ВТО РФ кіруі;
2. Санитарлық шаралар жөніндегі Кеден одағы туралы келісім;
3. РФ әлеуметтік-экономикалық даму
4. 2025 жылға дейінгі ұзақ мерзімді демографиялық саясат концепциясы (тұжырымдамасы);

(Экс-Руководитель Роспотребнадзора
Онищенко Геннадий Григорьевич)

Қауіп қатерді талдауды зерттеудің кезеңдері

Қауіп қатерді бағалау кезеңдері

Қауіп қатерді бағалау әдістемесінің

артықшылықтары

- Әдістеменің басты артықшылығы болып тіршілік ортасының ластануынан тұрғындар денсаулығына зиян келтіру ықтималдығын **болжау** болып табылады.
- Қауіп қатер факторлары мен ластану көзін бақылауда, ведомствалық қызметтің басты **іс-шараларын** анықтау мүмкіндігі.
- Жеке ластаушы көздерге, жеке заттарға және денсаулық үшін жеке факторларға қауіп қатерін қалыптастыруда улестік үлесін тіркеу.

Преимущества методологии оценки риска (продолжение)

- Тұрғындар арасында өлімшілдік пен ісік аурулары мен сырқаттану.
- Унификация проведения сан.-эпид. экспертизы.
- Обеспечение **гармонизации отечественных гигиенических нормативов** с международными безопасными уровнями воздействия, что необходимо на фоне усиливающихся интеграционных процессов в стране и во всем мире.

Концепция оценки риска отражается в следующих действующих нормативно- законодательных актах РК

- 1. Закон Республики Казахстан **«О техническом регулировании»** № 603-III от 9.11. 2004г. *(с измен. по состоянию на 24.11.2015 г.)* – в контексте безопасности (Статья 1, пп. 11 и 20).
- 2. Закон Республики Казахстан О безопасности пищевой продукции
(с изменениями и дополнениями по состоянию на 29.10.2015 г.) – в контексте безопасность пищевой продукции – отсутствие недопустимого риска (Статья 1 пп. 15-19, Статья 4 п. 1. пп. 5.)
- 2. Кодекс Республики Казахстан **«О здоровье народа и системе здравоохранения»** (Гл.1; Статья 1, пп. 97).
- 3. Постановление Правительства РК **№237** от 20.03.2015. - Об утверждении Санитарных правил **«Санитарно-эпидемиологические требования по установлению санитарно-защитной зоны производственных объектов»**.
- 4. Постановление Правительства РК №456 от 13.05.2008. - Об утверждении Технического регламента «Требования к безопасности питьевой воды для населения» (Пункт 5, 9, 26).

Итак, что необходимо предпринять в нашей стране!

- - внедрить методологию оценки риска в систему гигиенического нормирования для обеспечения гармонизации отечественных стандартов качества с рекомендованными международными и т.д.;
- - внедрить риск ориентированной модели надзора и мониторинга в деятельности службы;
- - внедрить дифференцированный подход к проведению контрольно-надзорных мероприятий с концентрацией внимания на объекты повышенного риска.

Что даст Оценка риска?

- унифицирует систему управленческих технологий в области оценки качества среды обитания (согласно требований международных организаций);
- обеспечит гармонизацию отечественных гигиенических нормативов с международными стандартами;
- гармонизирует национальное законодательство с международными нормами, что даст признание эквивалентности принимаемых нами мер в других странах.

**Благодарю за
внимание!**